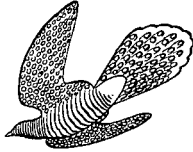

het natuurwetenschappelijkst belangrijkst moerasgebied van Noordwest-Europa. Met een busexcursie hopen wij ook het vaak nog onbekende, maar biologisch en archeologisch zo interessante Drentse land voor de deelnemers aan de reünie bereikbaar te maken. Op deze wijze zal er ook naar gestreefd worden bezoeken aan de Nieuwe Polders (Noord-Oost-Polder en Oostelijk Flevoland) te realiseren.

Wij hopen vele van de trouwe reüniebezoekers op „de Leemkule” te mogen begroeten en tevens hopen wij ook dat vele anderen zullen deelnemen aan deze Pinksteruiting. De omgeving, waarvan hier in een flits een beeld werd gegeven, staat er borg voor, dat U er geen spijt van zult hebben gedurende de Pinksterdagen „de Leemkule” als uitvalsbasis te kiezen.

J. Goudswaard:

Bij het bezoek aan enkele bezittingen van de Stichting „Het Zuid-Hollands Landschap”

De Stichting „Het Zuid-Hollands Landschap” heeft in de jaren na 1950 kans gezien haar bezittingen in de provincie Zuid-Holland aanmerkelijk uit te breiden. De Stichting heeft terecht ingezien, dat de werfkracht voor nieuwe leden belangrijk groter zou worden, als de bezittingen zich zouden uitbreiden. Daarbij krachtadig gesteund door provinciale subsidies en rijksbijdragen heeft het bestuur van de Stichting kans gezien een zeer actieve aankooppolitiek ten toon te spreiden. Er zijn enkele terreinen aangekocht, die niet alleen uit recreatief oogpunt belangrijk zijn te achten, maar ook natuurwetenschappelijk van belang zijn. Hiermede is een traditie voortgezet, aansluitend bij oudere bezittingen van de Stichting als de boezemlanden Veerstaalblok en Kattendijksblok nabij Gouderak.

Andere activiteiten van de Stichting mogen hier zeker niet onvermeld blijven. „Het Zuid-Hollands Landschap” is de eerste provinciale stichting voor natuurbescherming, die tegemoet gekomen is aan een wens van vele kampeerders. De mogelijkheid is opengesteld om voor een kleine extra bijdrage boven de jaarlijkse contributie een aantekening „Kampeer-gerechtigd” te verwerven op het bewijs van lidmaatschap. Voor ervaren kampeerders (kampeerpaspoorthouders) bestaat dan gelegenheid te kamperen op de elf kampeerplaatsen, die ingericht zijn op de bezittingen van de Stichting. Een ander initiatief is om te bewerkstelligen, dat het wandelbewijs van de leden van de Stichting „Het Zuid-Hollands Landschap” ook geldig zal zijn voor toegang tot de terreinen en bezittingen van de andere provinciale Landschappen. Jammer genoeg zijn tot nu toe te weinig Landschappen akkoord gegaan met de erkenning van deze wederzijdse rechten voor de leden.

Nu het programma van de A.R.K.C. van de K.N.N.V. in het komende voorjaar en de zomer gelegenheid biedt nader kennis te maken met enige bezittingen van „Het Zuid-Hollands Landschap”, volgen hierna nog enkele bijzonderheden.

Het Schoonrewoerdse Wiel, gelegen aan de Diefdijk tussen Vianen en Leerdam, behoort met een oppervlakte van ruim 54000 m² tot één van de grootste Nederlandse wielen. Wijlen dr. Jac. P. Thijsse heeft eens gezegd, dat dit het mooiste wiel in den lande was. Met afmetingen van een meer, vertelt het U van een grote doorbraak in de Diefdijk, die het water van de Betuwe de toegang moest versperren tot de lager gelegen Vijf Heren Landen. Aan het wiel liggen enkele boerderijen, zoals de prachtige „Kruidhof”, met hun geboomte, erfbeplantingen en bongerdjes. De oevers hebben rietkragen. Aan de westzijde, waar het water ondiep is, vinden wij een zône met gele plompen en waterlelies. Ondergedoken is hier o.a. nog te vinden aarvederkruid (*Myriophyllum spicatum*), gedoornd hoornblad

De Kruidhof

Foto: Th. P. J. Kipp

(*Cerathophyllum demersum*) en glanzig fonteinkruid (*Potamogeton lucens*). Verderop is alles blank water, want daar is het heel diep, zo diep, dat zelfs in de heetste zomers het water heerlijk koel blijft. Niet onvermeld mag blijven, dat het Schoonrewoerdse Wiel met nog enkele andere wielen in het rivierenland, in de jaren na 1940 onderzocht zijn door biologen van de Amsterdamse Drinkwaterleiding. Zie „Tijdschrift van het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap” nr. 52, 2, 1945. De drinkwatervoorziening uit de duinen was toen reeds onvoldoende en er werden plannen gemaakt voor grote verzamelbassins van rivierwater. Men wilde de problemen bestuderen van de biologische condities in deze diepe bassins, speciaal de activiteiten van plankton en rottende waterplanten in verband met de ontkalking van het water in de zomer. In de wielen vond men zeer mooie gelijkwaardige omstandigheden. Momenteel is het Schoonrewoerdse Wiel met nog vijftien andere wielen in de nabijheid van de grote rivieren andermaal uitvoerig onderzocht door hydrobiologen van het R.I.V.O.N. De waterverontreiniging van rivieren en kanalen in Nederland neemt nog steeds toe. Wielen daarentegen zijn meestal geïsoleerde wateren. Hier is

dus nog een levensgemeenschap in het water, die niet beïnvloed is door menselijke activiteiten. Het behoud en de bescherming van de wielen langs onze grote rivieren is dus niet alléén een noodzaak, omdat anders misschien een karakteristiek van ons rivierenland verloren zou gaan, neen de wielen zijn uiterst belangrijke studie-objecten voor het bestuderen van problemen rondom de waterverontreiniging en uit dien hoofde zeer belangrijk voor allerhande andere natuurbeschermingsproblemen.

Over het planktononderzoek in het Schoonrewoerdse Wiel kunt U lezen in de R.I.V.O.N.-publicatie no. 14 van P. Leentvaar (Beaufortia no. 73 Vol. 6 jan. '58). Plankton werd hier aangetroffen tot 10 m diepte.

Misschien bestaat er gelegenheid om tijdens het weekend in Nieuwkoop een bezoek te brengen aan de in 1955 verworven bezitting van het „Zuid-Hollands Landschap” „de Haeck” aan de Nieuwkoopse Plassen. Wilt U hier eens kamperen dan is dit ook goed mogelijk, want er is een prachtig terreintje voor kampeerpaspoorthouders.

Willem van der Zaan is de visser-toeziender op „de Haeck”. Zijn oud, scheefgezakt huisje met mooie, oude muren en een bemost dak staat aan de dijk van de Kromme Mijdrecht. Willem zal U graag vertellen over zijn beroep: hij is een waardig lid van het kleine gilde der beroepsvissers. Maar bovendien zal hij U veel vertellen over die oude dr. Teupken en wat deze hier in het woeste uitgeveende gebied samen met hem schiep. Zo is „de Haeck” een ware luthof geworden, waar rust heerst en veel vogels waargenomen kunnen worden. Tijdens het pinksterkamp in 1957 van de jongerengroepen Amsterdam/Rotterdam van de K.N.N.V. is een soortenlijst van 25 vogels voor „de Haeck” opgesteld. Deze vermeldt o.a. roerdomp, wouwaapjes, snor, bosrietzanger, bruine kiekendief en ransuil. Ook andere waarnemers zagen hier regelmatig ransuilen, terwijl een paartje torenvalken tot de ge-regelde broedvogels behoort. Kampeert U op „de Haeck”, dan liggen de luisterrijke blauwgraslanden langs de Mije in de onmiddellijke omgeving. In dit terrein met Spaanse ruiter (*Cirsium anglicum*), Moeras kartelblad (*Pedicularis palustris*) en Blauwe zegge (*Carex panicea*), kunt U ook Dopheide (*Erica tetralix*) en Klokjesgentiaan (*Gentiana pneumonanthe*) aantreffen.

Klokjesgentiaan
Foto: Jan van Eyk

Mocht U interesse hebben om de Stichting „Zuid-Hollands Landschap” te steunen in haar werk voor het behoud van karakteristieke terreinen in Zuid-Holland, dan bestaat er gelegenheid tot aanmelding als begunstiger bij de Administratie van „Het Zuid-Hollands Landschap”, Mildenburg-laan 8, Oostvoorne. (Contributie tenminste f 5,— per jaar, postrekening 616214 t.n.v. Stichting „Het Zuid-Hollands Landschap” te Rotterdam). Indien U f 2,— toeslag op de jaarlijkse contributie betaalt, verwerft U de aantekening „Kampeergerechtigd”. De elf kampeerterreintjes voor paspoorthouders op de bezittingen van de Stichting staan voor U open!